

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس

عنوان درس: گیاهان دارویی پردیس	مخاطبان: دانشجویان داروسازی
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری	ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه ها ۱۴-۱۲
پیش نیاز: ندارد	ارائه دهنده طرح درس: دکتر یلدا شکوهی نیا
زمان ارائه درس: یکشنبه ها ۸-۱۰	مدرس: دکتر یلدا شکوهی نیا (۱/۰۶ واحد = ۹ جلسه)، دکتر مدرسی (۰/۹۴ واحد = ۸ جلسه)

هدف کلی درس:

آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر حافظه، کبد، کلیه و پوست.

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

۱. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر در درمان دمانس و آلزایمر و افزایش حافظه.
۲. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی ضد افسردگی
۳. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی خواب آور و آرامبخش
۴. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر در بیماری های سیستمیک با تظاهر پوستی.
۵. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر پوست
۶. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مورد استفاده در فرآورده های آرایشی بهداشتی
۷. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر کبد و صفرا

۸. آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون‌های گیاهان دارویی مؤثر بر کلیه و دستگاه ادراری تناسلی
۹. آشنایی با فرآورده‌های دارویی گیاهی موجود در بازار ایران

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون‌های گیاهان دارویی مؤثر در درمان دمانس و آلزایمر و افزایش حافظه

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۱-۱- جایگاه کندر، جینکو و گل برف را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۲-۱- اندام مورد استفاده کندر، جینکو و گل برف را بیان کند.
- ۳-۱- مکانیسم اثر کندر، جینکو و گل برف را توضیح دهد.
- ۴-۱- فرمولاسیون‌های موجود در بازار از کندر، جینکو و گل برف را نام ببرد.
- ۵-۱- عوارض جانبی کندر، جینکو و گل برف را نام ببرد.
- ۶-۱- منبع مصرف کندر، جینکو و گل برف را نام ببرد.
- ۷-۱- ارجحیت استفاده از نمونه کندر، جینکو و گل برف از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۸-۱- ترکیبات مؤثر کندر، جینکو و گل برف را نام ببرد.

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون‌های گیاهان دارویی ضد افسردگی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۱-۲- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد.
- ۲-۲- جایگاه علف چای را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۳-۲- اندام مورد استفاده علف چای را بیان کند.
- ۴-۲- مکانیسم اثر علف چای را توضیح دهد.
- ۵-۲- فرمولاسیون‌های موجود در بازار از علف چای را نام ببرد.
- ۶-۲- عوارض جانبی علف چای را نام ببرد.

- ۲-۷- منبع مصرف علف چای را نام ببرد.
- ۲-۸- ارجحیت استفاده از نمونه علف چای از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۲-۹- ترکیبات مؤثر علف چای را نام ببرد.

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی خواب آور و آرامبخش
اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۳-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۳-۲- جایگاه گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۳-۳- اندام مورد استفاده گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را بیان کند.
- ۳-۴- مکانیسم اثر گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را توضیح دهد.
- ۳-۵- فرمولاسیون های موجود در بازار از گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را نام ببرد.
- ۳-۶- عوارض جانبی گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را نام ببرد.
- ۳-۷- منبع مصرف گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را نام ببرد.
- ۳-۸- ارجحیت استفاده از نمونه گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۳-۹- ترکیبات مؤثر گل ساعتی، سنبل الطیب، اسطوخودوس، بادرنجبویه، کاوا را نام ببرد.

جلسه چهارم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر در بیماری های
سیستمیک با تظاهر پوستی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۴-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۴-۲- جایگاه قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.

- ۳-۴- اندام مورد استفاده قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را بیان کند.
- ۴-۴- مکانیسم اثر قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را توضیح دهد.
- ۵-۴- فرمولاسیون های موجود در بازار از قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را نام ببرد.
- ۶-۴- عوارض جانبی قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را نام ببرد.
- ۷-۴- منبع مصرف قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را نام ببرد.
- ۸-۴- ارجحیت استفاده از نمونه قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۹-۴- ترکیبات مؤثر قره قات، شاه بلوط هندی، فلفل قرمز و چنگال شیطان را نام ببرد.

جلسه پنجم

- هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر پوست
- اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود
- ۱-۵- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۲-۵- جایگاه خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۳-۵- اندام مورد استفاده خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را بیان کند.
- ۴-۵- مکانیسم اثر خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را توضیح دهد.
- ۵-۵- فرمولاسیون های موجود در بازار از خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را نام ببرد.
- ۶-۵- عوارض جانبی خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را نام ببرد.
- ۷-۵- منبع مصرف خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را نام ببرد.
- ۸-۵- ارجحیت استفاده از نمونه خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۹-۵- ترکیبات مؤثر خله، گردو، بابا آدم، رزماری، برگ بو و حنا را نام ببرد.

جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مورد استفاده در فراورده های آرایشی بهداشتی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۶-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۶-۲- جایگاه همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۶-۳- اندام مورد استفاده همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را بیان کند.
- ۶-۴- مکانیسم اثر همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را توضیح دهد.
- ۶-۵- فرمولاسیون های موجود در بازار از همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را نام ببرد.
- ۶-۶- عوارض جانبی همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را نام ببرد.
- ۶-۷- منبع مصرف همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را نام ببرد.
- ۶-۸- ارجحیت استفاده از نمونه همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۶-۹- ترکیبات مؤثر همیشه بهار، زیتون، سدر، کتیرا، سیب، ارنیکا، بابونه، صبر زرد را نام ببرد.

جلسه هفتم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر کبد و صفرا
اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۷-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۷-۲- جایگاه کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۷-۳- اندام مورد استفاده کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را بیان کند.
- ۷-۴- مکانیسم اثر کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را توضیح دهد.
- ۷-۵- فرمولاسیون های موجود در بازار از کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را نام ببرد.
- ۷-۶- عوارض جانبی کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را نام ببرد.
- ۷-۷- منبع مصرف کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را نام ببرد.

۷-۸- ارجحیت استفاده از نمونه کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.

۷-۹- ترکیبات مؤثر کنگر فرنگی، کاسنی و خار مریم را نام ببرد.

جلسه هشتم

هدف کلی: آشنایی با خواص درمانی، عوارض و فرمولاسیون های گیاهان دارویی مؤثر بر کلیه و دستگاه ادراری تناسلی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۸-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۸-۲- جایگاه گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را در تاکسونومی شامل اسم علمی و خانواده بیان کند.
- ۸-۳- اندام مورد استفاده گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را بیان کند.
- ۸-۴- مکانیسم اثر گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را توضیح دهد.
- ۸-۵- فرمولاسیون های موجود در بازار از گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را نام ببرد.
- ۸-۶- عوارض جانبی گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را نام ببرد.
- ۸-۷- منبع مصرف گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را نام ببرد.
- ۸-۸- ارجحیت استفاده از نمونه گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم از بازار عطاری و نمونه کارخانه ای را مقایسه کند.
- ۸-۹- ترکیبات مؤثر گزنه، کدو، خارخسک و پیجیوم افریکانوم را نام ببرد.

جلسه نهم

هدف کلی: آشنایی با فراورده های دارویی گیاهی موجود در بازار ایران

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

- ۹-۱- در مورد مطالب جلسه قبل توضیح دهد و به سؤالات پاسخ دهد
- ۹-۲- گیاهان موجود در دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون منتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس را نام ببرد.

۹-۳- اندام های مورد استفاده از این گیاهان را در دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون متتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس نام ببرد.

۹-۴- موارد مصرف دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون متتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس را توضیح دهد.

۹-۵- عوارض جانبی دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون متتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس را نام ببرد.

۹-۶- منبع مصرف دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون متتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس را نام ببرد.

۹-۷- ارجحیت استفاده از دهانشویه ماتریکا، دهانشویه پرسیکا، محلول میرتکس، قطره ایرگول، قطره آنتی میگرن، محلول رها، کپسول تانا میگرن، کپسول فیتو آرتريت، لوسیون متتا، لوسیون سی-ام، کرم ویشکا و کرم و قرص آنژی پارس را نسبت به فراورده های شیمیایی با اثر مشابه در بازار مقایسه کند.

منابع:

- ۱- فارماکوگنوزی تریز ترجمه دکتر افشاری پور و همکاران انتشارات دانشگاه اصفهان فصول سیستماتیک گیاهی و اثرات درمانی گیاهان دارویی.
 - ۲- ابوالحسن زاده ز، غلامی ع، محقق زاده ع. اساس فارماکودینامی گیاهان دارویی. ۱۳۸۶.
 - ۳- انجمن تولیدکنندگان داروها و فراورده های گیاهان دارویی. دارونامه گیاهی ایران. چ ۲. تهران: انتشارات پژوهان. ۱۳۸۸.
 - ۴- آزادبخت م. رده بندی گیاهان دارویی. تهران: تیمورزاده. ۱۳۷۸.
 - ۵- معطف، شمس اردکانی م ر. راهنمای گیاه درمانی. تهران: فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران. ۱۳۷۸.
 - ۶- زرگری ع. گیاهان دارویی، انتشارات دانشگاه تهران، جلد ۱ تا ۵.
6. Amelio FSD. Botanicals, a phytocosmetic desk reference. Boca Raton: CRC Press. 1999

روش تدریس:

- استفاده از پاورپوینت

- نوشتن روی تخت سیاه

- پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی

- ویدئو پروژکتور

- تخته سیاه

سنجش و ارزیابی

آزمون	روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
کوئیز	تشریحی	۰/۵		
آزمون میان ترم	چهار گزینه ای تشریحی	دکتر شکوهی نیا: ۴ دکتر مدرسی: ۵		
آزمون پایان ترم	چهار گزینه ای تشریحی	دکتر شکوهی نیا: ۴ دکتر مدرسی: ۵/۵		
تحقیق کلاسی	ارایه فایل	۱		

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان گرامی انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و تعداد واحد، تنوع منابع و توجه به محدودیت زمانی و فشردگی مطالب جهت هرچه بهتر برگزار شدن این درس به نکات زیر توجه وافر نمایند:

۱- حضور منظم و دقیق در کلاس

۲- اکیداً تاکید می گردد که از منابع معرفی شده استفاده گردد

۳- مطرح شدن سوالات در ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر (یک روز قبل از کلاس)

۴- انجام تحقیق کلاسی با کمیت و کیفیت مناسب

جدول زمانبندی درس

روز و ساعت جلسه: یکشنبه ها ۱۰-۸- روش تدریس: استفاده از پاورپوینت، نوشتن روی تخت سیاه، پرسش و پاسخ- وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور، تخته سیاه

ردیف	عنوان مبحث	نام مدرس	تاریخ
۱	کلیات	دکتر مدرسی	۹۴/۱۱/۱۸
۲	تاریخچه	دکتر مدرسی	۹۴/۱۱/۲۵
۳	ارزش گیاهان دارویی	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۲
۴	گیاهان دارویی موثر بر قلب و عروق	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۹
۵	گیاهان دارویی موثر بر قلب و عروق	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۱۶
۶	گیاهان دارویی موثر بر قلب و عروق	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۲۳ (تعطیل رسمی)
۷	گیاهان دارویی موثر بر سیستم اعصاب مرکزی	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۱/۱۵
۸	گیاهان دارویی موثر بر سیستم اعصاب مرکزی	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۱/۲۲
۹	گیاهان دارویی موثر بر پوست	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۱/۲۹
۱۰	گیاهان دارویی موثر بر پوست	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۲/۵
۱۱	گیاهان دارویی موثر بر کبد و صفرا	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۲/۱۲
۱۲	گیاهان دارویی موثر بر کلیه	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۲/۱۹
۱۳	گیاهان دارویی مورد استفاده در فراورده های آرایشی و بهداشتی	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۲/۲۶
۱۴	معرفی فراورده های دارویی موجود در بازار ایران	دکتر شکوهی نیا	۹۵/۳/۲
۱۵	گیاهان دارویی مورد استفاده در ناراحتی های گوارشی	دکتر مدرسی	۹۵/۳/۹
۱۶	گیاهان دارویی مورد استفاده در ناراحتی های گوارشی	دکتر مدرسی	۹۵/۳/۱۶
۱۷	گیاهان دارویی مورد استفاده در ناراحتی های گوارشی	دکتر مدرسی	۹۵/۳/۲۳